

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว
คำสำคัญ	สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว
นักศึกษา	จิรายุ สุคันโธ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ศิวพร เสาวคนธ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว (2) มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัวของต่างประเทศและประเทศไทย (3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว (4) แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองและการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว

ผลการศึกษาพบปัญหาดังนี้ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองสเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว พบว่า การที่กฎหมายกำหนดให้สารแคปไซซินซึ่งเป็นสารประกอบสำคัญในสเปร์ย์พริกไทยเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 เป็นสารควบคุม ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย หากผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง ถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ทั้ง ๆ ที่สเปร์ย์พริกไทยเป็นอุปกรณ์สำหรับการใช้เพื่อป้องกันตัวได้ดีที่สุด จึงทำให้ประชาชนในสังคมไม่สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพในการป้องกันชีวิตหรือทรัพย์สินของตนเองได้ตามกฎหมาย (2) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สเปร์ย์พริกไทยในการป้องกันตัว พบว่า เมื่อกฎหมายไม่ได้อนุญาตให้บุคคลใดสามารถมีสเปร์ย์พริกไทยไว้ในความครอบครองได้ บุคคลนั้นก็ไม่มีสิทธิที่จะนำสเปร์ย์พริกไทยมาใช้ได้เช่นกัน แม้ว่าจะเป็นการนำมาใช้ในการป้องกันตัวก็ตาม เนื่องจากว่าในสเปร์ย์พริกไทยมีสารแคปไซซินซึ่งเป็นสารเคมีที่มีเหตุผลในการห้ามใช้ในผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้เพื่อขัดขวางระบบการทำงานของร่างกายเป็นการ

ชั่วคราวเพื่อการป้องกันตัวหรือทำร้ายผู้อื่น ซึ่งสารดังกล่าวเมื่อมีการสัมผัสจะทำให้เกิดอาการ แสบร้อนบริเวณที่สัมผัส แสบจุก แสบตา ไอหรือจาม ซึ่งอาการเหล่านี้จะหายไปเองภายในไม่กี่นาที และไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิต กฎหมายจึงไม่ควรกำหนดผู้ที่มีสเปรย์พริกไทยไว้ในครอบครองเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย หากการใช้นั้นมีวัตถุประสงค์เพียงแก่การป้องกันตัว (3) ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษในการครอบครองและการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว พบว่า ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในกรณีที่ห้ามมีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง โดยอัตราโทษที่นำมาบังคับกับผู้กระทำความผิดนั้นเป็นอัตราโทษที่สูงเกินไป ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับพฤติการณ์แห่งคดีสำหรับการใช้เพื่อป้องกันตัว และไม่ได้มีจุดประสงค์ในการนำไปทำร้ายผู้อื่น ทำให้ไม่มีผู้ใดกล้าที่จะมีสเปรย์พริกไทยไว้ในความครอบครองเพราะเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมาย หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเฉพาหน้าแล้ว ก็ไม่สามารถป้องกันตัวเองจากภัยอันตรายได้เช่นกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหากฎหมายดังกล่าว โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 กำหนดให้ (1) บุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดสามารถซื้อเครื่องพ่นป้องกันตัว (สเปรย์พริกไทย) ไว้ในความครอบครองได้ โดยจะมีการกำหนดจำนวนหน่วยการครอบครอง และจำกัดปริมาณน้ำหนักรวมของเครื่องพ่นป้องกันตัว (2) กำหนดให้บุคคลที่มีสเปรย์พริกไทยไว้ในครอบครองสามารถใช้สเปรย์พริกไทยได้เฉพาะสำหรับการใช้เพื่อป้องกันตัวเท่านั้น และกำหนดให้สเปรย์พริกไทยต้องมีฉลากระบุคำเตือน คำแนะนำการใช้ การปฐมพยาบาล การจัดเก็บ และหมายเลขโทรศัพท์โทรฟรีไว้ติดต่อกันในกรณีที่ต้องการความช่วยเหลือ (3) กำหนดให้มีมาตรการในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการครอบครองหรือการใช้สเปรย์พริกไทยในการป้องกันตัว โดยเสนอให้มีการแก้ไขลดอัตราโทษให้เหมาะสมกับแต่ละกรณี